

Esaiani: Denn der Herr Herr Zebaoth wird ein Verderben gehen lassen / und demselben doch steuern im ganzen Lande. nihilominus glossa rem totam reddit expeditam: Ob wohl das grössere Theil dahin fällt und ungläubig bleibt / wird er sie doch nicht alle lassen also fallen / sondern die übrigen erhalten / und durch sie sein Wort und Gnade desto reichlicher ausbreiten / dadurch sie gerecht und herrlich werden. *Nihil poterat praeclarior dici ad explicandam mentem Prophetiae, prout eum declarat Spiritus S. per Apostolum: Ita B. CALOVIVS & nos cum ipso de LUTHERI expositione, quoniam textum ejusque scopum, qualem praefixum esse diximus, mire exhaurit.*

XVIII.

Nihil hic nos impedire queunt argutiae HAMMONDI & GROTHII, qui diversitatem aliquam inter utrumque locum veteris & Novi Instrumenti animadvertisse volunt, praecipue quod LXX. virorum versionem attinet, ubi vocula γὰρ, quam Apostolus adhibeat, non legatur, & pro ἐπὶ τῆς γῆς, quod in oraculo Paulino extat ibi scriptum sit: ἐπὶ τῇ οἰκουμενῇ ὅλη: ita ut malint, textum nostrum ad illius ductum emendari ac mutari: verum qui novatoribus alioqui non adeo est inimicus JOANNES CLERICVS hic bene se gessit, atque correctione nulla opus esse animadvertit, ita tamen, ut simul fateatur, non se satis capere posse, quomodo τὸ ὅτι post particulam γὰρ quadret, duram enim esse & impeditam constructionem; qualis vero minime haberi debebat. Quandoquidem τὸ ὅτι revera causalem aut etiam explanativam significationem suam hic retinet, atque emphasis reponi vult circa comma illud ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσεται κύριος ἐπὶ τῆς γῆς non in praedicato sed adjecto praedicati, nimirum quod rationum illarum abbreviationem & subtractionem Deus suscepturus sit in tota terra i. e. ita, ut nemo